אירכם כתובתה אתו לקמיה דרב יוסף אמר

להו הכי אמר רב יהודה אמר שמואל זו

שרא הברי ר' מאיר אבל חכמים אומרים משהא o

אדם את אשתו שתים ושלש שנים כלא

כתובה אמר ליה אביי והא אמר יורב נחמן

אמר שמואל הלכה כרבי מאיר בגזירותיו

אי הכי "זיל כתוב לה כי אתא רב דימי

[1.

לג א מיי׳ פ״י מהלכ׳ אישות הלכי י ופ״ד מהלי חובל הלכה יח סמג עשיו מח טוש"ע אה"ע סיי סי' תכד סעיף י: לד ב מיי׳ פ״י מהל׳ אישות הלכה יו סמג שם טוש"ע אה"ע סי' נו סעיף א: לה ג מיי שם הלכה יח טוש"ע שם סעי' ב: לו ד מיי שם הלכה יו :טוש"ע שם סעי א לו ה מיי שם הלכי יט נוש"ע שם סעיף ג: אישות הלכה יגן: לח ז מיי׳ פ״ח מהלי תרומות הלכה ה:

תוספות רי"ד (המשך) יום א' או כלז בפני היבם משנה ראשונה אבל ב״ד של אחריהן אמרו אין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה. פי׳ נותנים לבתולה זמז מיום שתבעה הבעל לאחר שקידשה להזהירה על עסקי חופה ולזמן תכשיטיה לפרנס א"ע בתכשיטין ואם הגיע זמן זה ואינה חפיצה להנשא הויא לה מורדת לפחות לה כתובתה (דף ס״ד) כדאמרינן לקמן כותבין אגרת מרד על ארוסה א' ארוסה ואחת נשואה דאלמא ארוסה נמי דין מורדת יש לה: כשם שנותנים וכו׳. לפרנס א"ע בצרכי חופה. ולאלמוה שאיוה מורחח כ״כ בתכשיטין שכבר יש בידה הכל ל' יום: . הגיע זמז ולא נישאו -והם בחיים אוכלת משלו ואוכלה כחרומה (א"ר נשאת לכהן שמשעה ... שקדשה אוכלת בתרומה י מה״ת ומדרבנן הוא דגזוו כדאמרינן לקמן ובהגיע הזמן ולא נשאו אכלה או אם הגיע הזמן ומתו בעליהן אוכלת משלו מז היורשים וגם היא זקוקה ליבם אוכלת בתרומה שכ"ז שנתחייב בתורמה של ו שנתורים הבעל במזונותי׳ ואוכלת לו כגון תרומה היבם. י. ר"ט וכו' ור"ע אומר בימי טומאתה. היבם אינו מאכיל בתרומה אהגיע זמן לכנוס והגיע הזמן ולא רום איוו מאריל רחרומה כיון דלא אכלה בחיי בעלה כדמפרש טעמא להמז מורהז כי יהוה ופש לקמן מוכחן כי יקנה נפש קנין כספו והאי כסף אחיו הוא אבל משכנסה הרי היא ראשחו לכל דכר כדאמרינן ביבמות דקניא . בביאה וכי היכי דקידושי

דאיתקש הוויות להדדי. כך

. מאכיליז ביבמה: עשתו

מהנך י"ב חודש הקבועים

לה משתבעה הבעל או

שתים ושלש שנים. אין לדקדק כאן השתא שלש מותר שתים מיבעיה דדלמה שתים ושלש ואפי׳ טובה כדהמרי הינשי כדמשני בפרק מפנין (שבת קמ.) ואין להאריך כאוף): ולא פליגי אשה שאבדה שטר כתובתה ואפי׳ אית לה דלא מפסדא בהכי דגביא - תרי גברי אליבא דחד גברא. וא״ת ומאי נפקא מינה דהשתא נמי

פליגי ר' יוחנן ור' יהושע ב"ל אליבא דחד תנא ומה לי תרי אמוראי אליבא דחד אמורא ומה לי אליבא דחד תנא וי"ל דאי פליגי ר' יוחנן ור' יהושע בן לוי אליבא דחד תנא לא חיישינן דבסברא הוא דפליגי ולא טעו בשמועתם אבל אי פליגי רביו ורב דימי בדברי רבי יוחגן ורבי יהושע בן לוי שזה אומר כך אמר וזה אומר כך אמר אחד מהם טעה בשמועתו:

אמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא מחלוקת בתחלה אבל בסוף לדברי הכל אינה מוחלת ורבי יוחגן אמר בין בזו ובין בזו מחלוקת אמר רבי אבהו לדידי מיפרשא לי מיניה דרבי יוחנן דאנא ורבי יהושע בן לוי לא פלגינן אהדדי מאי בתחלה דקאמר רבי יהושע בן לוי תחלת חופה ומאי סוף סוף ביאה וכי קאמינא אנא בין בזו ובין בזו מחלוקת תחלת חופה וסוף חופה דהיא תחילת ביאה כי אתא רבין אמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא מחלוקת לבסוף אבל בתחלה דברי הכל מוחלת ורבי יוחגן אמר בין בזו ובין בזו מחלוקת אמר רבי אבהו לדידי מיפרשא לי מיניה דרבי יוחנן דאנא ורבי יהושע בן לוי לא פלגינן אהדדי מאי לבסוף דאמר רבי יהושע בן לוי סוף חופה ומאי תחלה תחלת חופה וכי קאמינא אנא בין בזו בין בזו מחלוקת תחלת ביאה וסוף ביאה אמר רב פפא אי לאו דאמר רבי אבהו לדידי מיפרשא לי מיניה דרבי יוחנן דאנא ורבי יהושע בן לוי לא פלגינן אהדדי הוה אמינא רבי יוחגן ורבי יהושע בן לוי פליגי רב דימי ורבין לא פליגי מאי סוף דְקאמר רבין סוף חופה ומאי תחלה דקאמר רב דימי תחלת ביאה מאי קמ"ל הא קמ"ל דפליגי תרי אמוראי אמעמא דנפשייהו ולא פליגי תרי אמוראי אליכא דחד אמורא: כותני' מינותנין לכתולה שנים עשר חודש משתבעה הבעל לפרנם את עצמה יוכשם שנותנין לאשה כך נותנין לאיש לפרנם את עצמו דולאלמנה שלשים יום סההגיע זמן ולא נישאו אוכלות משלו ואוכלות בתרומה רבי מרפון אומר נותנין לה הכל תרומה רבי עקיבא אומר ימחצה חולין ומחצה תרומה יהיבם אינו מאכיל בתרומה עשתה

ששה חדשים בפני הבעל וששה חדשים בפני היבם סואפילו כולן בפני

הבעל חסר יום אחד בפני היבם או כולן בפני היבם חסר יום אחד בפני הבעל אינה אוכלת בתרומה זו משנה ראשונה בית דין של אחריהן אמרו

ביאה דהיא סוף חופה אבל בסוף ביאה דברי הכל אינה מוחלת ורבי יוחנן פליג עליה דאפילו בסוף ביאה נמי פליגי וכי אתא רבין אמר רבי יהושע בן לוי מחלוקת בסוף חופה והיא תחלת ביאה דקאמר נמי רב דימי אבל בתחלת חופה דברי הכל מוחלת אבל השתא דפריש רבי אבהו לדרב דימי דבין לרבי יוחנן ובין לרבי יהושע בן לוי פליגי רבי יוסי ורבי יהודה בתחלת חופה ובסוף חופה על כרסך פליגא דרבין אדרב דימי דהא אמר רבין בתחלת חופה ד"ה מוחלת: מאי קמ"ל. בהא דאמר אי לאו דקאמר רבי אבהו כו' האמר רבי אבהו ואיהו לא בעי לאיפלוגי עליה ולמאי הלכמא אשמועינן דאי לא אמרה רבי אבהו הוה ניחא ליה לדידיה לפרושי בענין אחר: **הא קמ"ו.** דהיכא דאשכחן אמוראי דפליגי אהדדי כל חד אליבא דנפשיה וחרי אמוראי אחריני דפליגי בפלוגתא דהנך אמוראי ואית לן לפרושי מילחא בתרי לישני חדא מינייהו מיפלגי תרי אמוראי אליבא דנפשייהו שכל אחד אומר סברא שלו כגון רבי יוחנן ורבי יהושע ואינך תרי אמוראי [אליבא דחד] לא מיפלגי אלא אמרי חדא מלחא וחדא מן לישנא מיפלגי חרי אמוראי אליבא דחד כגון רב דימי ורבין ומשוים מלחם דחרי אמוראי קמאי חדא מלחא שבקינן ההיא לישנא דמיפלגי חרי אמוראי אליבא דחד ונקטינן ההיא דמיפלגי תרי אמוראי אליבא דנפשייהו דכי פליגי תרי אליבא דחד מר אמר הכי אמר פלוני ומר אמר הכי אמר פלוני חד מינייהו משקר אבל כי פליגי תרי אמוראי בדין או באיסור והיתר כל חד אמר הכי מיסתבר טעמא אין כאן שקר כל חד וחד סברא דידיה קאמר מר יהיב טעמא להימירא ומר יהיב טעמא לאיסורא מר מדמי מילמא למילמא הכי ומר מדמי ליה בעניינא אחרינא °ואיכא למימר אלו ואלו דברי אלהים חיים הם זימנין דשייך האי טעמא חימנין דשייך האי טעמא שהטעם מחהפך לפי שינוי הדברים בשינוי מועט: בותבי׳ נוסנין לבסולה. זמן לכניסתה לחופה מיום שתבעה הבעל לאחר שקידשה להזהירה על עסקי חופה להכין תכשיטיה: לפרום עלמה. בתכשיטין: לפרכם עלמו. בצרכי סעודה וחופה: ולחלמנה ל' יום. שחינה טורחת כל כך בתכשיטין שכבר יש בידה: ולח נישחו. שהבעלים מעכבין. ואיידי דתנא "רישא בדידהי תנא סיפא נמי בדידהי: ואוכלה בחרומה. אם כהן הוא והיא ישראלית שמשעה שקידשה אוכלת בתרומה מן התורה כדמפרש בגמרא וש"בן ורבנן גזור עד השתא: **נוסגין לה הכל סרומה**. אם ירצה וכשיגיעו ימי טומאתה תמכרנה ותחת חולין: מחלה חולין. לאכול בימי טומאתה: היבם אינו מאכיל בחרומה. בעודה שומרת יבם וטעמא יליף בגמרא נלקמן נח.]: עשחה ששה חדשים כפני הבעל. מהנך שנים עשר חדש הקבועים לה משתבעה הבעל או אפילו כולם בפני הבעל ואחד בפני היבם אע"ג דרובא בפני הבעל סוף סוף לא נחחייב במזונותיה בחייו והוא הדין נמי אם נתחייב בחייו לא אכלה משמת דקניין הבעל פקע אלא דאי כולם בפני הבעל הוה אכלה מיהא בחייו: או כולן בפני היבם. בגמרא נשםן פריך עלה למאי חניא: זו משנה ראשונה. דמשהגיע זמן אוכלת בתרומה:

אפילו כלם בפני הבעל חסר יום א' לפני היבם כיון דאכתי לא אכלה בחיי בעלה אין היבם מאפילה אבל אי ששתה כולן. בפני הבעל דאכלה בחייו ה"נ היבם מאכילה דהיבם במקום בעל קיימי: או כלן בפני היבם נפרש לקמן, זו משנה ראשונה

אירכם כתובתה. שטר כתובתה: זו דברי ר"מ. דאמר לעיל [מ:] כל הפוחת לבתולה ממאתים ואפי׳ בתנאה והתנאי בטל קרי לה בעילת זנות משום דלא סמכא דעתה. והכא נמי לר"מ הוא דאסור לשהות

> בתנאי ב"ד מיהא לא סמכא דעתה גזירת דבריהם: אי הכי זיל כתוב אמר רבי יהושע מחלוחת בתחלת

דאמרה כי תבענא ליה אמר פרעתיך הלכך בעילת זנות היא: אבל הכמים אומרים כו'. דלית לן למיחש משום מסמך דעתא דתיהוי בעילת זנות: בגזירותיו. בדבר שהוא מחמיר על דבר תורה באיסור והיתר על ידי לה. כתובה אחריתי, והא דאמרינו לעיל (דף נא.) לא כתב לה כתובה בתולה גובה מאתים ואוקמינן כר"מ התם במקום שאין כותבין כתובה דכולהו אתנאיו) קא סמכי אי נמי במקום שכותבין וגובה לר"מ מיהו בעילת זנות באיסור היא: מחלוקת. דרבי יהודה ור' יוסי דאמר ר' יהודה על פה לאו תנאה הוא ור' יוסי סבר תנאה קיים: בתחלה. מפרש לקמן תחלת מאי: דברי הכל אינה מוחלת. שכבר זכתה ואמירתה לאו כלום אלא א"כ כתבה שובר התהבלתי: מחלם חופה ומאי סוף סוף ביאה. וה"ק מתחלת חופה ועד סוף חופה פליגי בה רבי יהודה ור' יוםי אבל משבא עליה מודה ר׳ יוסי דאין בדבריו כלום: וכי אמינא אנא בין בוו בין בוו מחלוקת. לאו אסוף דרבי יהושע קאמינא אלא אסוף חופה דהיא קודם ביאה: אמר רב פפח חי לחו דחמר כו'. אנה לה הוה ניחא לי לפרושי מילתייהו הכי דרבי יוחנן ור' יהושע לא ליפלגו ורב דימי ורבין ניפלגו בדרבי יהושע אלא הכי הוה אמינא רבי יוחנן ור' יהושע בן לוי פליגי דאההוא סוף דקאמר רבי יהושע בן לוי דברי הכל אינה מוחלת אתא רבי יוחנן למימר אף בזו מחלוקת דרב דימי ורבין לא פליגי בדרבי יהושע והכי הוה מפרישנא לדרב דימי

 ל) [מפורש בנ"ק פט.],
ל) [לקמן ס: עירובין מו.],
ג) נדרים עג:, ד) נדרים שם לעיל ב. מח: ע:. ה) ועי ו) בס"ח נוסף: בית דין, וכדאימא לעיל ב:ז. שם על הגליון,

גליון הש"ם

רש"י ד"ה הא קמ"ל וכו' ואיכא למימר אלו ואלו :דף יג ע"ב

מוסף רש"י

לפרנס את עצמה. לקנות מלבושים ותכשיטין לנורך נשואין (נדרים ע:). הגיע זמן. שנים עשר חודש לבחולה משתבעה הבעל להכין עלמה לנשוחין ולחלמנה שלשים יום (דעיד מח:). ולא נישאר. כגון שעיכב החתן, או אונס שלו שהבעל חייב במזונות אשתו מתקנת ב"ד (לעיל ב.). ואוכלות בתרומה. אם כהן הוא והיא גת ישראל, שהכהן מאכיל את אשתו תרומה, כדיליף מוכהן כי יקנה נפש (שם).

תוספות רי"ד

אחתא דרמי בר פפא הוה נסיבא ליה לרב אויא. אירכס כחורחה אחא לקמיה דר"י א"ל מאי לשהויי. א"ל הכי אמר ר"י א"ש זו דררי ר"מ ארל אדם את אשתו ב' ג' שנים בלא כתובה. פי' זו דברי ביא כוזובוו. פיי זו דבוי ר״מ דאמר לעיל דבפחות מר׳ הוי בעילת זנות וכ״ש אי לית לה כתובה לגמרי לאדם לשהות את אשתו שעה אחת כלא כתוכה סמכא דעתא ואע"ג דקי"ל . ראי לא כתב ככתוב דמי דתנאי ב״ד כמאן דנקט שטריה בידיה הוא אפ״ה לא סמכא דעתא ומש״ה אמר ר"מ דהוי בעילת זנות אבל חכמים דלא חיישי אבל חכמים דלא חיישי להכי מותר להשהותה בלא כתובה. א"ל אביי והאר"נ א"ש הלכה כר"מ בגזירותיו פי׳ בחומרותיו בדבר שהוא מחמיר בד"ת באיסור והיתר ע"י גזירת דבריהם: א"ל א"ה זיל כתוב לה פי' כתובה אחריתי והא דתנן לעיל לא כחר לה כחורה כחולה גובה וכו". ואוקימנא כר"מ התם במקום שאין . כותבין כתובות דכלהו במקום שכותבין מיהו . הרעילה ראימור הוא: י״ב חודש משתבעה הבעל לפרנס א"ע כשם שנותנים שלשים יום הגיע זמן ולא ים בים הוא ביו קראה. נשאו או שמתו בעליהן אוכלת משלו ואוכלת בתרומה ר"ט אומר נותנים לה הכל תרומה ר"ע אומר מחצה חולין ומחצה תרומה היבם אינו מאכיל בתרומה עשתה ו" חדשים בפני הבעל ו" חדשים בפני היבם ואפילו כלן בפני הבעל חסר

ה) ל"ל ואוכלת בתרומה גם היבם מאכילה.